

Interesse, forinden vi gaae videre i denne Sag, at komme til Kundskab om, hvorledes Resultaterne i den Henseende ere i Norge, hvorvidt den der indførte Indretning er heldigere end Forligelsesvæsenet her. Som bekendt er der allerede for længere Tid siden i Norge indført, at det ikke er Embedsmænd, der bestyre Forligelsesvæsenet, men at det dertimod er Mænd udenfor Embedsstanden. Jeg vilde nu ansee det for særdeles ønskeligt, om vi, forinden vi gaae videre i Sagen og derom tage en Beslutning, fik at vide, om Resultaterne af Forligsmæglingen i Norge er heldigere end her. Jeg beklager meget, at jeg ikke selv er i Besiddelse af det der til fornødne Kjendskab; men det er vistnok et Kjendskab, som vil kunne stiftes tilføede. En anden Oplysning, som jeg ogsaa savner, men som jeg ligeledes vilde ansee det for yderst vigtigt at erholde, det var Oplysning om, i hvilket Forhold de stiftede Forlig her, hvor de stiftes under Ledelse af en Embedsmand, staae i til Forligene i Norge, hvor de stiftes af Mænd udenfor Embedsstanden. Det er vigtigt at vide, om det da maatte ikke skulde vise sig, at Forligene, stiftede af Mænd, der ikke have juridiske Kundskaber, netop paa Grund deraf have foranlediget Processer, idet Forligene vare affattede med mindre Klarhed og Tydelighed. Det er overhovedet i hele Livet saaledes, at naar Noget en vis Tid har bestaaet, bliver man mindre skarpsynet for dets Fortrinlighed og gode Egenkaber, og mere nøtseende med Hensyn til dets mindre gode

Egenkaber; og omvendt, naar man tænker sig noget Andet sat i dets Sted, saa seer man kun de gode Egenkaber, ved det Nye man vil sætte istedetfor, medens man let overseer de mindre gode derved. Jeg maa i den Henseende fremhave, hvorledes der dog vel ikke er en ringe Sikkerhed for, at Sagerne ville blive bedst behandlede, saasnart en Mand, der har Kjendskab til Lovgivningen, styrer dem. Jeg antager det for en af de vigtigste Ting til at opnaae et heldigt Resultat ved et Forlig, naar den Mand, der bestyrer Forligelsescommissionen, er istand til klart og tydeligt at udsætte Sagen for Parterne, og navnlig naar han er istand til med en saadan Sikkerhed, som en længe fortsat Virksomhed maa give, at gjøre dem bekendte med det rimelige Resultat, ifald de ville, at Sagen skulde gaae til Doms. Jeg troer, at Ingen heldig vil kunne udføre dette undtagen en Mand, der er hjemme i Lovgivningen, saa at hans Ord i den Henseende maae antages at have en betydelig Virkning paa de paa-gjældende Parter, og at det er en af Marsagerne, hvorfor i det Hele taget Forligelsesvæsenet har haft en saa overordentlig Virkning her i Landet. Jeg kan ikke sige mig fri for den Frygt, at, naar vi foikade dette Princip og overdrage Forligsmæglingen til andre Mænd, ville vi derved tabe et Gode, som vi nu ere i Besiddelse af; og det er navnlig af den Grund, at jeg vilde ansee det for særdeles ønskeligt i denne Sag at faae at vide, til hvilke Resultater Forligelsesvæsenet har ført i Norge.